

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 247/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Ružarovským, Andreja Žarnova 11C, Trnava, proti postupu Správneho súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6Sa/2/2023 takto

rozhodol:

- Postupom Správneho súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6Sa/2/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Správny súd v Košiciach **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Správny súd v Košiciach **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 30. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto

uznesenia (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd uložil správne mu súdu príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie 2 500 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením sp. zn. IV. ÚS 247/2025 z 27. mája 2025.

3. Z ústavnej sťažnosti a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu podal 20. novembra 2019 na Krajskom súde v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) správnu žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného – Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, Krajského dopravného inšpektorátu z 19. septembra 2019, v ktorej okrem iného namieta aj nezákonnosť rozhodnutia žalovaného o uložení pokuty 500 eur. Konanie o žalobe bolo krajským súdom vedené pod sp. zn. 4Sa/27/2019.

4. Krajský súd rozsudkom z 19. októbra 2021, právoplatným 14. decembra 2021, žalobu sťažovateľa zamietol, ale Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „kasačný súd“) na základe jeho kasačnej sťažnosti predmetný rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok kasačného súdu z 24. mája 2023 nadobudol právoplatnosť 18. augusta 2023.

5. S prechodom agendy správneho súdnictva bola vec sťažovateľa od augusta 2023 vedená na správnom súde pod sp. zn. 6Sa/2/2023, ktorý po nariadení pojednávania na 17. február 2025, ktoré bolo odročené na 11. marec 2025, rozsudkom z toho istého dňa zrušil rozhodnutie žalovaného z 19. septembra 2019, ako aj rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Poprade z 30. apríla 2019 a vrátil vec správne mu orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Popisujúc chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľ v podstatnom zdôrazňuje, že takmer päť rokov (do dňa podania ústavnej sťažnosti, pozn.) nebolo súdne konanie o jeho správnej žalobe právoplatne skončené. Tvrdí, že správny súd, ako aj jeho predchodca krajský súd spôsobil svojou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou v napadnutom konaní zbytočné prieťahy. Poukazuje na rok trvajúcu absolútnu nečinnosť správneho súdu, keď od vrátenia veci z kasačného súdu do podania ústavnej sťažnosti nevykonal žiadny relevantný procesný úkon, ako aj na nesprávnu činnosť krajského súdu, ktorá prispela k predĺženiu konania, keď jeho pôvodné rozhodnutie bolo zrušené. K právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľ uvádza, že predmet konania patrí do bežnej agendy vedenej správnymi súdmi a vec sa nevyznačuje žiadnymi osobitnými skutkovými či právnymi otázkami, ktoré by zvyšovali jej zložitnosť. On ako žalobca aj žalovaný predkladali vyjadrenia a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré súdu podľa sťažovateľa umožňovali zistiť skutkový stav a vo veci meritorne rozhodnúť. Skutočnosť, že správny súd dosiaľ (do dňa podania ústavnej sťažnosti, pozn.) v jeho veci nerozhodol, aj keď mal v zrušujúcom uznesení kasačného súdu vyslovené právne závery, ktorými je viazaný, sťažovateľ považuje za ústavne neudržateľné a dobu rozhodovania súdu za neprimerane dlhú.

III. Vyjadrenie správneho súdu

7. Správny súd vo svojom vyjadrení z 24. marca 2025 a zo 6. júna 2025 k ústavnej sťažnosti uviedol, že túto považuje za nedôvodnú, poukazujúc na už vydaný rozsudok sp. zn. 6Sa/2/2023 zo 17. marca 2025 (právoplatný 17. apríla 2025), proti ktorému už kasačná sťažnosť nebola podaná. Zároveň poukazuje na zaťaženosť správneho súdu súvisiacu s presunom agendy od 1. júna 2023 z Krajského súdu v Košiciach a v Prešove a tiež s ohľadom na jeho pretrvávajúcu nedostatočnú personálnu obsadenosť.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskom okresného súdu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenie správneho súdu sťažovateľovi na účel jeho vyjadrenia, pretože sa od jeho repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií, najmä z dôvodu, že správny súd sťažovateľom uvádzaný priebeh napadnutého konania nerozporuje, čo je ako závažný dôvod v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [rozhodnutie Janáček v. Česká republika z 2. 2. 2023 (bod 51 a 53) sťažnosť č. 9634/17]. Po overení aktuálneho skutkového stavu vyhodnotil, či došlo zo strany správneho súdu k priet'ahom v konaní a do akej miery.

10. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje na namietanie pasivity správneho súdu a jeho neefektívnej činnosti.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 519/2023).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť najmä intenzitu zásahu do namietaného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných priet'ahov, či vznik priet'ahov bol spôsobený

primárne postupom správneho súdu, alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľa, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala povaha veci.

14. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v preskúmaní rozhodnutí týkajúcich sa správneho trestania tvorí štandardnú správnu agendu všeobecných súdov.

15. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ako aj žalovaný plne spolupracovali so správnym súdom, dodávali mu podklady a vyjadrenia a v ničom neprispeli k prieťahom v napadnutom konaní.

16. Tretím hodnotiacim kritériom je napadnutý postup správneho súdu. Ako neefektívny je možné vyhodnotiť postup krajského súdu, keďže jeho rozsudok sp. zn. 4Sa/27/2019 z 19. októbra 2021 (právoplatný 14. decembra 2021) bol zrušený kasačným súdom a vrátený správne mu súdu. Zároveň ústavný súd identifikoval dve etapy ničím neodôvodnenej nečinnosti. Prvou bol časový úsek približne 14 mesiacov od doručenia vyjadrenia sťažovateľa (6. júna 2020) do nariadenia pojednávania krajským súdom (20. augusta 2021). Druhou bol časový úsek približne 16 mesiacov od doručenia spisu správne mu súdu (3. augusta 2023) do nariadenia pojednávania (16. januára 2025).

17. Na základe uvedeného ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo neefektívnou činnosťou a dvomi etapami nečinnosti k zbytočným prieťahom. Po zhodnotení všetkých okolností musí skonštatovať, že prieťahy v napadnutom konaní sú jedine dôsledkom napadnutého postupu správneho súdu (predtým krajského súdu), ktorý nedokázal svoju činnosť organizovať spôsobom, ktorým by v čo najskoršom (resp. v primeranom) čase viedol k rozhodnutiu vo veci samej, ktorý by obstál aj v kasačnom prieskume, teda bol vo veci nečinným. Fakt, že došlo k zrušeniu prvého rozsudku krajského súdu v kasačnom konaní a čiastkovým etapám nečinnosti, zároveň nerozporuje vo svojom vyjadrení ani správny súd, no snaží sa uvedené ospravedlniť zvýšeným nápadom, nedostatočným personálnym obsadením správneho súdu, ako aj zmenami v osobe zákonného sudcu.

18. Ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

19. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

20. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na to, že správny súd už vo veci samej rozhodol rozsudkom sp. zn. 6Sa/2/2023 z 11. marca 2025 (doručený účastníkom konania 17. marca 2025), proti ktorému nebola podaná kasačná sťažnosť, stala sa možnosť prikázania správneému súdu vo veci konať bezpredmetnou (bod 4 výroku nálezu).

21. V zmysle § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré sťažovateľ požadoval vo výške 2 500 eur, čo odôvodňoval dĺžkou napadnutého konania a skutočnosťou, že sa svojím správaním o vznik prietahov nijak nepričinil.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v prípade sťažovateľa fakt, že došlo k jednému zrušeniu rozsudku krajského súdu v kasačnom konaní, dvom relatívne krátkym etapám nečinnosti (pričom v čase rozhodovania ústavného súdu je vo veci správnym súdom rozhodnuté a žiadna zo strán nepodala kasačnú sťažnosť) a toho času už zásah do namietaných práv sťažovateľa netrvá, je v rámci kompenzácie primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur (bod 2 výroku nálezu).

23. Ústavný súd preto v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur (bod 3 výroku nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 856,75 eur s DPH.

26. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane.

Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právneho zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných od 1. januára 2024 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %.

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu